

Vlada Crne Gore
Ministarstvo evropskih poslova

Podgorica, 7. maj 2024. godine

IZVJEŠTAJ
sa učešća ministarke evropskih poslova Maide Gorčević na neformalnom sastanku ministara evropskih poslova (GAC), koji je održan 29-30. aprila 2024. godine u Briselu, Belgija

Na poziv ministarke vanjskih i evropskih poslova Kraljevine Belgije Hadje Lahbib, delegacija Ministarstva evropskih poslova na čelu sa ministarkom Gorčević, učestvovala je na radnom doručku ministara evropskih poslova na temu vladavine prava, u okviru procesa proširenja EU. Neformalnom sastanku prethodila je proslava dvadesetogodišnjice proširenja, kada je deset zemalja primljeno u EU.

Pored ministarske Gorčević, u delegaciji je bio i Bojan Božović, državni sekretar u Ministarstvu evropskih poslova i nacionalni IPA coordinator.

U fokusu ovog sastanka bilo je promovisanje i jačanje mehanizama vladavine prava. Sastanak je bio prilika da se razmijene mišljenja o, između ostalog, pitanjima vezanim za regionalnu saradnju, izgradnju povjerenja, identifikaciju izazova i procesu ubrzavanja evropskih integracija.

Vladavina prava, osnovna prava i funkcionalne demokratske institucije su preduslov za pridruživanje EU. Trenutni momenat za proširenje prilika je za zemlje sa evropskom perpektivom da sprovedu neophodne reforme.

Proteklih godina uspostavljeni su namjenski alati kako bi se osiguralo poštovanje vladavine prava širom EU, uključujući godišnje izvještavanje, koje će biti prošireno na zemlje kandidate koje su najnaprednije u svojim pregovorima o pristupanju. Iako ovi instrumenti mogu doprinijeti efikasnom i dosljednom održavanju vladavine prava, transformativni potencijal samog procesa proširenja ostaje najbolji način da se postigne napredak. Blisko učešće partnera sa evropskom perspektivom u tekućim diskusijama o promovisanju i održavanju vladavine prava doprinijeće kapitalizaciji ovog potencijala.

Ministarka Gorčević se na sastanku osvrnula na izazove u sprovođenju reformi vladavine prava u kontekstu proširenja EU, načine na koje EU i njene države članice mogu podržati reforme i koja su očekivanja građana u pogledu dobrobiti ulaska u Evropsku uniju.

Konkretno, ministarka je istakla da Crna Gora marljivo radi da dokaže da EU može imati 'net zero' proširenje i naglasila odlučnost Vlade da, do kraja mandata, Crnu Goru učini spremnom za članstvo.

Ministarka Gorčević je predstavila trenutno stanje u procesu pristupanja Crne Gore EU, kao i buduće aktivnosti u vezi sa pripremom i sprovođenjem Reformske agende za Instrument EU za reformu i rast.

Govoreći o sprovođenju obaveza iz oblasti vladavine prava, Gorčević je kazala da je, osim donošenja strateških i zakonodavnih akata iz oblasti pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, veoma važno izgraditi povjerenje javnosti u pravni sistem i podići svijest o značaju vladavine prava kao ključnog elementa od kojeg zavisi napredak u svim ostalim oblastima.

Ministarka je, takođe, ukazala na značaj finansijske podrške EU kroz Plan rasta za Zapadni Balkan i iznijela očekivanje da će primjena tog instrumenta osigurati smanjenje socio-ekonomskog jaza između država članica EU i Zapadnog Balkana, i ubrzati reformske procese na putu ka EU.

Visok stepen podrške građana Crne Gore članstvu u EU predstavlja snažan podsticaj Vladi da iskoristi istorijski momenat u aktuelnom geopolitičkom kontekstu, intenzivira sprovođenje reformi i ubrza proces pristupanja. Građani očekuju viši nivo političke stabilnosti, demokratije i vladavine prava, veće mogućnosti za zapošljavanje, osnivanje malih i srednjih preduzeća, mladi žele obrazovanje u drugim državama članicama, kulturnu interakciju i razmjenu. Ministarka je zaključila da će reforme koje se sprovode, uz snažnu podršku iz EU programa i fondova, ubrzati ekonomski napredak i donijeti bolji život građanima.

Ministri evropskih poslova država članica EU su pozdravili snažan zamah reformi i rezultate koje je Vlada ostvarila u kratkom roku. Istakli su da je važno da Crna Gora nastavi da ispunjava kriterijume, posebno u oblasti vladavine prava i dostiže standarde EU. Takođe, saglasili su se da je zajednička obaveza EU i država regiona da održe zamah proširenja, i istakli punu podršku Crnoj Gori za ubrzanje reformi.

Pored radnog doručka, delegacija Ministarstva evropskih poslova održala je bilateralni sastanak sa potpredsjednicom Vlade Moldavije, Kristinom Gerasimov.